

міжнародні стандарти і рекомендації, встановлює, що вони можуть відноситися «також до таких інших питань, що стосуються безпеки... повітряних сполучень, які час від часу можуть виникати». Проблему гарантування безпеки цивільної авіації поділяють на два самостійних, хоча й взаємопов'язаних питання. По-перше, це вживання відповідних заходів і встановлення правил щодо забезпечення технічно-надійної експлуатації авіаційної техніки як своєрідної «техніки безпеки». По-друге, сюди входять специфічні правові питання боротьби з актами незаконного втручання людини в діяльність цивільної авіації, що загрожують її безпеці [2, с. 357].

Отже, саме в цих двох напрямках з перших років появи авіації розвивалися міжнародно-правові норми, пов'язані з гарантуванням безпеки міжнародної цивільної авіації. Їх аналіз дає можливість мати уявлення про історію і характер становлення в міжнародному повітряному праві принципу «гарантування безпеки міжнародної цивільної авіації».

Література

1. Конвенция о международной гражданской авиации (Чикаго, 7 декабря 1944 г.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://base.garant.ru/2540490/>
2. Буткевич В. Г. Міжнародне публічне право / В. Г. Буткевич, В. В. Мицик, О. В. Задорожний. – К.: Либідь, 2002. – 463 с.
3. Малеев Ю. Н. Международное воздушное право: Вопросы теории и практики / Ю. Н. Малеев. – М.: МО, 1986. – 195 с.
4. Стан української авіації у період відродження державності України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/astronom/25966/>

УДК 347.8:351.814 (043.2)

Семенюк Я. А., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Розум І. О., к.ю.н.

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЛІЦЕНЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРЕВІЗНИКА У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Порядок організації авіаперевезень в Україні регулюється Повітряним кодексом України та численними міжнародними конвенціями і договорами, членом або учасницею яких є Україна.

Міжнародними договорами та національними законодавствами багатьох держав і України, зокрема, передбачено, що для здійснення міжнародних перевезень перевізник повинен отримати від уповноваженого органу спеціальний дозвіл, тобто ліцензію. Ліцензія – документ, що надається органом ліцензування, на право провадження суб'єктом господарювання визначеного ним виду господарської

діяльності, що підлягає ліцензуванню, в електронному вигляді (запис про наявність ліцензії у такого суб'єкта господарювання в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців) або на паперовому носії.

Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» [2] ліцензування – це засіб державного регулювання провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, спрямований на забезпечення реалізації єдиної державної політики у сфері ліцензування, захист економічних і соціальних інтересів держави, суспільства та окремих споживачів.

Як впливає зі змісту ч. 1 ст. 8 Закону України «Про транспорт» від 10.11.1994 р., ліцензування запроваджується з метою забезпечення безпеки і надійності роботи транспорту. Ліцензування забезпечує обмеження монополізму та розвитку конкуренції, а також створення рівних умов для розвитку господарської діяльності підприємств транспорту.

Державна авіаційна служба є одним з органів ліцензування, який здійснює ліцензійну політику у сфері цивільної авіації. Як центральний орган виконавчої влади вказана служба з урахуванням Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів, вантажів повітряним транспортом, затверджених наказом Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва Міністерства транспорту України від 26.11.2001 р. № 139/821 (далі – Ліцензійні умови), здійснює ліцензування діяльності із надання послуг з перевезення пасажирів, вантажів повітряним транспортом. Ліцензійні умови встановлюють кваліфікаційні, організаційні, технологічні та інші вимоги щодо провадження даного виду діяльності.

Статтею 92 Повітряного кодексу України встановлено загальні умови ліцензування. Авіаційний перевізник, який виконує перевезення пасажирів та/або вантажу за плату та/або за наймом, повинен мати ліцензію на провадження діяльності з перевезення пасажирів та/або вантажу повітряним транспортом, яка видається уповноваженим органом з питань цивільної авіації згідно із законодавством України. Важливим є те, що перевезення пасажирів, вантажу за плату та/або за наймом без ліцензії забороняється. Проте наявність ліцензії не означає, що авіаційний перевізник має право доступу до певних повітряних ліній або ринків. З метою набуття права доступу до певних повітряних ліній або ринків авіаперевізник повинен отримати від уповноваженого органу з питань цивільної авіації відповідний документ на право експлуатації певної повітряної лінії [1].

Суб'єкти господарювання, що отримують ліцензію на провадження діяльності з перевезення пасажирів та/або вантажу повітряним транспортом, та авіаперевізники, які мають таку ліцензію, повинні мати у

своєму розпорядженні хоча б одне повітряне судно у власності або за лізингом (крім лізингу з екіпажем).

Окрім того, з ч. 4 ст. 93 Кодексу вбачається, що авіаційний перевізник має право отримати ліцензію виключно за умови, що Україна, юридичні особи України та/або фізичні особи-резиденти володіють більш як 50 відсотками статутного капіталу (пакета акцій) цього підприємства, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України [1].

Пунктом 2.2 Ліцензійних умов визначено організаційні вимоги щодо провадження діяльності суб'єктів господарювання, які надають послуги з перевезення пасажирів, вантажів повітряним транспортом. Виходячи із них, суб'єкт господарювання повинен мати служби, що укомплектовані згідно зі штатним розписом фахівцями спеціальної підготовки, необхідної для здійснення технологічних процесів виробничої діяльності в галузі льотної, технічної експлуатації, авіаційних робіт і повітряних перевезень, відповідно до встановлених у цивільній авіації вимог, та мати такі види забезпечення: правове, фінансово-економічне, матеріально-технічне, льотної експлуатації, інженерно-авіаційне, управління повітряним рухом, штурманське, аеронавігаційне, метеорологічне, аеродромне, комерційне, страхове, авіаційної безпеки, режимне, медичне, управління виробництвом, пошукове і аварійно-рятувальне, протипожежне; прикордонного, митного та санітарно-епідеміологічного контролю (при виконанні міжнародних польотів) відповідно до Правил сертифікації експлуатантів.

Технологічні вимоги передбачають, що суб'єкт господарювання повинен дотримуватись виконання Керівництва з виконання польотів, Керівництва з питань регулювання технічного обслуговування, Програми забезпечення безпеки польотів, Програми з підготовки персоналу, Програми з авіаційної безпеки, погоджених з Державіаслужбою України та затверджених експлуатантом.

Суб'єкт господарювання повинен відповідати кваліфікаційним вимогам відповідно до Правил сертифікації експлуатантів, затверджених наказом Державної служби України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації від 20.09.2005 р. № 684, та мати Програму з підготовки персоналу, Керівництво з виконання польотів, Керівництво з виконання технічного обслуговування авіаційної техніки, погоджені з Державіаслужбою України і затверджені керівником експлуатанта.

Література

1. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>.

2. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 2 березня 2015 р. № 222-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.